

Protokół ze zdalnego posiedzenia Rady Narodowego Instytutu Wolności
– Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Warszawa, 15 kwietnia 2024 roku

W dniu 15 kwietnia 2024 r. odbyło się zdalne posiedzenie III kadencji Rady Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

W pierwszej części posiedzenia udział wzięli:

1. Piotr Stec – Przewodniczący Rady NIW-CRSO;
2. Anna Czyżewska – Członkini Rady NIW-CRSO;
3. Łukasz Gorczyński – Członek Rady NIW-CRSO;
4. Daniel Prędkopowicz – Członek Rady NIW-CRSO;
5. Agata Stafiej-Bartosik – Członkini Rady NIW-CRSO;
6. Iwona Żukiert – Członkini Rady NIW-CRSO;
7. Marek Krawczyk – Członek Rady NIW-CRSO;
8. Paweł Szewczyk – Członek Rady NIW-CRSO;
9. Michał Braun – Dyrektor NIW-CRSO;
10. Andrzej Rybus-Tołłoczko – Zastępca Dyrektora NIW-CRSO;
11. Liliana Grupińska – Kierowniczka Biura Programów Tematycznych (BPT) w NIW-CRSO;
12. Stefan Kołucki – Kierownik Biura Programów Horyzontalnych (BPH) w NIW-CRSO;
13. Oliwia Krawczyk – Pracownica NIW-CRSO.

Członkom Rady NIW-CRSO został przedstawiony następujący porządek posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia, sprawy formalne i przyjęcie porządku obrad.
2. Przyjęcie protokołu z pierwszego posiedzenia Rady III kadencji w dniu 22.02.24 i 19.03.24 r.
3. Aktualizacja zapisów w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO na lata 2018–2030 – Priorytet 5 Wsparcie doraźne, edycja 2024:
 - Dyskusja,
 - Przyjęcie uchwały w sprawie zmian w regulaminie Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO na lata 2018–2030 – w ramach Priorytetu 5 Wsparcie doraźne, edycja 2024.
4. Omówienie wprowadzonych przez Dyрекcję NIW-CRSO zmian w Instytucie.

5. Omówienie naboru do Komitetów Sterująco-Monitorujących Programów NIW-CRSO.
6. Wyniki Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO na lata 2018–2030, edycja 2024 – dyskusja.
7. Informacja Dyrektora Instytutu w sprawie planu, analizy i konsultacji nt. programów NIW-CRSO.
8. Sprawy różne.
9. Zamknięcie posiedzenia.

Ad 1.

Posiedzenie otworzył Pan Piotr Stec, Przewodniczący Rady Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Wszyscy członkowie Rady NIW-CRSO wyrazili zgodę na nagrywanie przebiegu posiedzenia. Pani Agata Stafiej-Bartosik poprosiła, aby w sprawach różnych poruszyć temat usprawnienia informowania Rady o różnych działaniach Instytutu, po to, żeby mogła ona być pożytecznym narzędziem PR.

Ad 2.

Protokół z poprzedniego posiedzenia Rady w dniach 22.02.2024 r. i 19.03.2024 r. został przyjęty przez Członków Rady NIW-CRSO (2 osoby wstrzymały się od głosowania), po uprzednim wprowadzeniu zmiany na prośbę Pana Łukasza Gorczyńskiego, która polegała na wymienieniu go z imienia i nazwiska przy głosowaniu nad uchwałą w sprawie zatwierdzenia zmian w regulaminie konkursu organizowanego w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO na lata 2018-2030, edycja 2024.

Ad 3.

Przewodniczący Rady Pan Piotr Stec poprosił Dyrektora Instytutu Pana Michała Brauna o przedstawienie punktu pn. Aktualizacja zapisów w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO na lata 2018–2030 – Priorytet 5 Wsparcie doraźne, edycja 2024. Dyrektor Instytutu zauważył, że w przyjętej uchwale zatwierdzającej zmianę w regulaminie PROO w ramach Priorytetu 5 dostrzeżono pewien problem. Polegał on na tym, że organizacja, która w ubiegłym roku otrzymała dofinansowanie na uczestnictwo np. w forum organizacji pozarządowych w tym roku nie może otrzymać dofinansowania na np. remont siedziby. Pan Stefan Kołucki, Kierownik BPH powiedział, że w PROO w Priorytecie 5 są trzy ścieżki: życie publiczne, pomoc doraźna i członkostwo. W obecnej formie regulaminu organizacje, które otrzymały w zeszłym roku czy dwa lata temu dotację w ramach programu PROO w bieżącym roku nie mogą otrzymać dofinansowania w Priorytecie 5. Okazuje się to zbyt rygorystycznym zapisem. Proponowana zmiana polegałaby na

określeniu, że: *podmiotami nieuprawnionymi do uzyskania dotacji w ramach Priorytetu 5 są: podmioty, które otrzymały dofinansowanie w ramach konkursu PROO w latach 2022-2023 w ramach Priorytetów: 1a, 2a, 3 oraz 4, a także w Priorytecie 5 w tej samej ścieżce („Pomoc doraźna”, „Życie publiczne”, „Członkostwo”).*

Ponadto w ramach zmiany regulaminu w kontekście PROO 5 NIW proponuje, aby zamiast zapisu:

1. *Część A – Zasady przyznawania dotacji Rozdział II. Zasady finansowania i realizacji zadań 4. Koszty niekwalifikowalne (s. 28), punkt:*

- *wydatki na sprzęt i wyposażenie jednostek ochrony przeciwpożarowej możliwe do sfinansowania na podstawie przepisów art. 32 ust. 2, 3, 3b ustawy o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2022 r., poz. 2057) (tylko w Priorytecie PROO 5);*

pojawił się zapis, mówiący, że kosztami niekwalifikowalnymi są:

- *wydatki na specjalistyczny sprzęt jednostek ochrony przeciwpożarowej (tylko w Priorytecie PROO 5);*

Pan Stefan Kołucki dodał, że ta techniczna zmiana wynika z faktu, iż w nowej ustawie o ochronie przeciwpożarowej usunięty został art. 32. ust. 2, 3 i 3b.

Przewodniczący Rady Pan Piotr Stec otworzył dyskusję. Jako pierwsza głos zabrała Pani Agata Stafiej-Bartosik stwierdzając, że zrozumiałe jest niepowtarzanie dotacji w ścieżce „życie publiczne” czy „członkostwo”, natomiast jeśli chodzi o ścieżkę „pomoc doraźna” to widać tu pewną niesprawiedliwość. Nie można zakładać, że jeśli w jednym roku organizacji przytrafiło się nieszczęście to w drugim roku nie może przytrafić się ono ponownie. Pan Łukasz Gorczyński zgodził się z przedmówczynią w kwestii tego, że katastrofa może mieć miejsce w organizacji w jednym i kolejnym roku. Jednak ze względu na ograniczoną pulę środków jest za tym, aby przyjąć zaproponowany zapis.

Dyrektor Instytutu zauważył, że dwa lata karencji oznaczają, że o dofinansowanie może starać się organizacja, która tak naprawdę nie dostała go w 2023 roku i 2022 roku, a dopiero w 2021 roku. Jest to zbyt długi czas. Pan Michał Braun zaproponował, aby o dofinansowanie w Priorytecie 5 nie mogły ubiegać się organizacje, które otrzymały dofinansowanie w 2023 roku. Jeżeli chodzi o kwestię tzw. dużych PROO, często są to projekty trzyletnie o wysokim dofinansowaniu. W tym przypadku jeżeli organizacja otrzymała dofinansowanie w 2021 roku i nadal realizuje projekt – nie wyklucza jej to z ubiegania się o dofinansowanie w Priorytecie 5.

Do dyskusji włączył się Pan Piotr Stec mówiąc, że jeżeli w organizacji, która otrzymała środki w ramach Priorytetu 1 czy 2 wydarzy się nagła sytuacja nadzwyczajna, wymagająca wsparcia

doraźnego organizacja ta może zwrócić się do NIW o przesunięcie środków i przeznaczenie ich na wsparcie doraźne. Przewodniczący Rady zgodził się, że wyłączenie jednoroczne byłoby dobrym rozwiązaniem.

Pan Stefan Kołucki dodał, że w ostatnim czasie rozstrzygnięto konkurs PROO w ramach dużych grantów na rok 2024, więc warto się zastanowić czy nie należałoby do podmiotów wykluczonych dodać te organizacje, które zakwalifikowały się do dofinansowania w ramach tegorocznej edycji programu. Rada NIW-CRSO wyraziła aprobatę. Pan Daniel Prędkopowicz słusznie zauważył, że to rozwiązanie spełnia wnioski z poprzedniego posiedzenia Rady.

W związku z brakiem pytań i uwag, Przewodniczący Rady Pan Piotr Stec poddał pod głosowanie zmienioną uchwałę w sprawie zatwierdzenia zmian w Regulaminie Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO na lata 2018–2030 – w ramach Priorytetu 5 Wsparcie doraźne, edycja 2024. W głosowaniu 6 osób było ZA, 2 osoby nie oddały głosu. Rada przyjęła uchwałę.

Ad 4.

Przewodniczący Rady zapowiedział kolejny punkt posiedzenia. Pan Michał Braun w pierwszej kolejności przedstawił co obecnie dzieje się w Instytucie, jest to m.in. rozstrzygnięcie wszystkich konkursów, które były w trakcie oceny, w tym ponowne rozstrzygnięcie konkursu Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych na lata 2022-2033 (ROP) na rok 2024, proces podpisywania umów, akceptacja sprawozdań cząstkowych.

Dyrektor Instytutu wspominał o wynikach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO na lata 2018–2030, edycja 2024. NIW wystąpił do Przewodniczącej Komitetu ds. Pożytku Publicznego Pani Minister Agnieszki Buczyńskiej o zmianę planu finansowego programu, która miałaby polegać na przeniesieniu środków z PROO 2a (niska skuteczność programu) oraz tych niewykorzystanych z PROO 1b i PROO 2b (nie było wystarczającej liczby złożonych wniosków) na Priorytet 1. W ramach konkursu PROO 2a organizacje mogą uzyskać bardzo wysokie wsparcie w kwocie nawet pół miliona złotych na działania obejmujące kompleksowe przygotowanie wnioskodawcy do utworzenia kapitału żelaznego. Następnie organizacja może otrzymać dofinansowanie w konkursie PROO 2b na już utworzony kapitał żelazny. Na 30 organizacji, którym przyznano granty w ramach PROO 2a w łącznej wysokości 12,5 mln złotych tylko dwie organizacje przystąpiły do budowania kapitału żelaznego. Pan Michał Braun powiedział, że NIW wspólnie z Radą musi zastanowić się jak zbudować program, który będzie realnie i z sukcesem wspierał organizacje w budowaniu takiego kapitału. Dodał, że Instytut zdecydował mimo to nie unieważniać konkursu, ale też, aby nie przekazywać organizacjom funduszy na działania, których efekty są niemierzalne i przesunąć

te środki na budżet konkursu PROO 1a, gdzie zainteresowanie konkursem i popyt jest znacznie większe niż w PROO 2a.

Przewodniczący Rady otworzył dyskusję. Pan Daniel Prędkopowicz powiedział, że pół miliona złotych dofinansowania beneficjenci PROO 2a mogli otrzymać w pierwszych edycjach programu, teraz jest to kwota do 300 tys. zł. Dodał, że nie powinno się zmieniać reguł w trakcie gry i likwidować priorytetu. Członek Rady zaproponował, aby wybrać najlepsze projekty i wesprzeć je merytorycznie, tak aby budowa kapitału żelaznego była pod tym względem bardziej efektywna. Są organizacje, które co roku próbują uzyskać dofinansowanie i zawsze im czegoś brakuje w osiągnięciu celu, a mimo to i tak w jakimś stopniu idą w kierunku rozwoju kapitału oraz zbierają środki na ten cel. Pan Daniel Prędkopowicz nawiązał do sprawnego informowania członkiń i członków Rady NIW-CRSO o różnych działaniach NIW i stwierdził, że dzięki temu Rada może przeciwdziałać oraz reagować na zachowania, które uderzają w trzeci sektor, a także bronić Instytutu.

Pani Iwona Żukiert powiedziała, że trzeba mieć na uwadze to, że na 30 organizacji tylko 2 skutecznie spożytkowały środki na kapitał żelazny. Dodała, że przychyliła się do propozycji Dyrektora Instytutu, aby przenieść środki na inny priorytet. Pan Daniel Prędkopowicz odniósł się do wypowiedzi swojej przedmówczyni wyjaśniając, że nie chodziło mu o to, że organizacje budowały kapitał żelazny, a nie wzięły dotacji ale, że przygotowywały przez kilka lat wnioski w priorytecie PROO 2a, a zawsze brakowało im kilka punktów, żeby dostać ten grant.

Pani Agata Stafiej-Bartosik stwierdziła, że pomysł Dyrektora NIW-CRSO byłby dobrą decyzją. Jednak dobrze byłoby nie opuścić tych kilkudziesięciu organizacji. Dodała, że nikt w Polsce nie zbierze funduszu żelaznego, jeśli nie zmienią się uwarunkowania dotyczące prywatnej filantropii. Potrzebna jest rozmowa na temat tego, co jest przeszkodą w budowaniu kapitału żelaznego i jak można wesprzeć otoczenie filantropijne. Pan Łukasz Gorczyński zgodził się z wypowiedzią Pani Agaty Stafiej-Bartosik i dodał, że większa szansa na budowanie kapitałów żelaznych jest w zmianie otoczenia formalno-prawnego organizacji pozarządowych niż w konkursach grantowych, w których można przekazywać środki publiczne na budowanie kapitału żelaznego.

Pan Michał Braun zapowiedział, że NIW ma w planie wydarzeń m.in. seminarium o kapitałach żelaznych. Pan Stefan Kołucki dodał, że ten temat jest bardzo dobrze rozwinięty edukacyjnie, ponieważ co roku organizowane jest seminarium, publikowany jest kwartalnik oraz została wydana publikacja dla organizacji pozarządowych. Pani Agata Stafiej-Bartosik stwierdziła, że byłoby dobrze, aby dyskusje na omawiany temat mniej były „uczeniem” organizacji, a więcej zastanawianiem się jakie rozwiązania mogłyby pomóc w przepływie kapitałów żelaznych. Potrzebny jest dialog

międzysektorowy. Członkini Rady zadeklarowała, że chętnie wesprze Instytut w tej sprawie, ponieważ współpracuje ze środowiskiem filantropijnym.

Dyrektor Instytutu podjął temat wyników Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych na lata 2022-2033. Podczas analizy dokumentów komisji konkursowych pod względem zgodności z prawem i biorąc pod uwagę wyniki kontroli NIK, KPRM oraz dwóch wyroków Sądu Administracyjnego w sprawie Fundacji Wolności okazało się, że kilku organizacjom w konkursie poradniczym, na wniosek członków komisji konkursowej dodano po 5 punktów bez uzasadnienia. Komisja spotkała się ponownie i zatwierdziła te same wyniki jeszcze raz, ale bez organizacji, które wcześniej niezgodnie z prawem otrzymały 5 punktów. Jedna z tych organizacji na podstawie wyników konkursu rozpoczęła działania poradnicze korzystając z własnych środków i twierdzi, że NIW cofnął jej dofinansowanie. Podjęto również kilka decyzji o odstąpieniu od podpisania umowy, m.in. z uwagi na ryzyko podwójnego finansowania czy jak wspominał były Dyrektor, z powodu złożonych pięciu identycznych wniosków przez pięć różnych organizacji, które miały tego samego prezesa. Warto wspomnieć, że projekt był już realizowany w konkursie NOWEFIO. Pani Liliana Grupińska, Kierowniczka BPT dodała, że dzięki tym działaniom i redukcji budżetu dofinansowanych projektów, uwolnione środki mogły trafić do kolejnych organizacji z listy rezerwowej.

Pan Łukasz Gorczyński zapytał jak wygląda sytuacja z kwalifikowalnością środków poniesionych przez organizacje przed podpisaniem umów. Dodał, że część beneficjentów wysłała umowy do NIW bez otrzymania ich z powrotem. Dyrektor Instytutu odpowiedział, że niemożliwe jest, aby organizacje miały wygenerowane umowy przed otrzymaniem przez NIW środków z KPRM. Pani Liliana Grupińska powiedziała, że czasami beneficjenci chcą przyspieszyć cały proces posługują się umowami, które są załącznikiem do regulaminu konkursu myśląc, że jest to właściwy dokument stanowiący podstawę do otrzymania dofinansowania. Dopiero co zakończono etap wgrzywania umów do Systemu Obsługi Dotacji. Pan Michał Braun odpowiadając na pytanie Pana Łukasza Gorczyńskiego w kwestii kwalifikowalności środków wydatkowanych powiedział, że problem ten dotyczy całego sektora pozarządowego i dotacji. Z jednej strony w sferze grantów praktykowane jest to, że jak już są podane wyniki konkursu to można wydatkować środki, ale polskie prawo mówi, że nie ma możliwości, aby przed podpisaniem umowy organizacje mogły uwzględnić jakiegokolwiek wydatki, mogą jedynie uwzględnić koszty (np. faktura może być z lutego, ale przelew już nie). Dyrektor Instytutu dodał, że NIW będzie na ten temat rozmawiał, zaplanowane jest również spotkanie z Ministerstwem Finansów. Warto zaznaczyć, że problemu z kwalifikowalnością wydatków przed podpisaniem umowy nie ma w wydatkowaniu środków unijnych.

Pan Michał Braun powiedział, że większość konkursów NIW jest tworzona na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a niektóre konkursy są tworzone częściowo na podstawie ustawy hazardowej oraz, że wnioski do konkursów nie są robione na wzorach ofert wskazanych przez Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego. Istnieje wiele elementów, które nie mają jednoznacznej interpretacji prawnej. NIW poświęca tym sprawom dużo uwagi, szukając rozwiązań i uzasadnień. Pan Daniel Prędkopowicz powiedział, że jest za tym, aby wzory były dalej dostosowane do każdego programu, a nie jednakowe, ale warto znaleźć dla powyższego uzasadnienie.

Pani Agata Stafiej-Bartosik stwierdziła, że NIW powinien zastanowić się w jaki sposób komunikować pewne informacje na swoich portalach społecznościowych, aby organizacje czuły że są objęte opieką i aby wiedziały, że NIW podejmuje pewne działania dla ich dobra.

Dyrektor Instytutu podziękował za cenne głosy i wrócił do tego, co aktualnie dzieje się w NIW. Planowane jest ogłoszenie naboru wniosków do PROO 5 i do „Partnerstwa dla Wolontariatu”, edycja 2024 w ramach programu Korpusu Solidarności. Podjęto kilka decyzji o odstąpieniu od podpisania umowy w Rządowym Programie Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 z uwagi na podanie nieprawdziwych informacji przez organizacje, w wyniku tego uwolnione środki trafią do organizacji z listy rezerwowej. Instytut pracuje nad procedurą antymobbingową, regulaminem pracy zdalnej, wyrównaniem płac kobiet i mężczyzn. Ponadto NIW zwrócił się do KPRM z prośbą o zwiększenie liczby etatów o 7, m.in. po to, aby stworzyć zespół do spraw kontroli i zatrudnić dwie dodatkowe osoby do Biura Księgowości i Finansów. Jeszcze kilka lat temu na jednego pracownika przypadało 60 projektów, którymi się opiekował, dziś liczba ta wzrosła do 150 projektów.

Pan Michał Braun podzielił się informacją, że przy okazji odpowiedzi NIW na wystąpienie pokontrolne NIK Instytut złożył do prokuratury zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa przez jego byłą Dyrekcję i kilku ekspertów oceniających wnioski.

Pan Łukasz Gorczyński poruszył kwestię opóźnień w wypłacie wynagrodzeń dla ekspertów oceniających wnioski. Dyrektor Instytutu odpowiedział, że wynikało to z długiego czasu pomiędzy ogłoszeniem wyników konkursów a otrzymaniem przez NIW funduszy z KPRM.

W związku z brakiem pytań i uwag zamknięto punkt 4. agendy.

Ad 5.

Przewodniczący Rady Pan Piotr Stec zapowiedział kolejny przedmiot posiedzenia, tj. Omówienie naboru do Komitetów Sterująco-Monitorujących Programów NIW-CRSO. Na prośbę nieobecnego na posiedzeniu, Pana dr. hab. Marka Rymszy Pan Piotr Stec przekazał, że do rozmów Komitetu Sterująco-Monitorującego Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych na lata 2022-

2033 warto byłoby zaprosić eksperta w tej dziedzinie, który pracował nad programem na samym początku jego powstawania (Rada nie rekomenduje składu do komitetu wskazanego programu).

Następnie Przewodniczący Rady omówił ogłoszenie o naborze na kandydatki i kandydatów do Komitetów Sterująco-Monitorujących. Pani Agata Stafiej-Bartosik poprosiła o dodanie do ogłoszenia na jakiej podstawie Rada zarekomenduje członkinie i członków komitetów oraz zwróciła uwagę na brak feminatywów w ogłoszeniu.

Pani Anna Czyżewska powiedziała, że zastanawia się czy w przypadku Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Międzynarodowych Domów Spotkań i wymagania 5 lat doświadczenia w obszarze tematycznym programu znajdują się osoby z doświadczeniem, które prowadzą Domy Spotkań i zdecydują, że podmioty, którymi kierują nie wezmą udziału w programie. Ponadto członkini Rady zaproponowała, żeby zwiększyć liczbę popierających kandydata organizacji do co najmniej 7, co będzie adekwatne do alternatywnego wymagania poparcia przez „co najmniej 2 związki stowarzyszeń” czy przez „wojewódzką, powiatową lub gminną radę działalności pożytku publicznego”. Warto byłoby również dodać kryterium związane ze znajomością programów dotacyjnych NIW i ewentualną współpracą z Instytutem w tym obszarze. Pani Agata Stafiej-Bartosik odniosła się do wypowiedzi przedmówczyni stwierdzając, że kryterium związane ze współpracą z NIW byłoby wykluczające inne osoby. Pani Anna Czyżewska zaproponowała wprowadzenie listu motywacyjnego.

Przewodniczący Rady podsumował zgłoszone uwagi i poprosił o wprowadzenie zmian w ogłoszeniu.

Pani Iwona Żukiert zapytała jak ostatecznie została rozwiązana kwestia tego, że organizacja danego członka komitetu nie mogłaby aplikować o środki w danym programie. Pan Piotr Stec odpowiedział, że dla przejrzystości całego procesu idealnym rozwiązaniem byłoby, żeby dana osoba była zupełnie poza rozważaniami czy jego organizacja powinna składać wnioski do programu. Natomiast należy zdać sobie sprawę czy to nie ograniczyłoby liczby osób chętnych do zasiadania w komitetach specyficznych programów takich jak ROHiS, MDS lub PIR.

Pani Agata Stafiej-Bartosik zasugerowała zainspirowanie się rozwiązaniem tego typu sytuacji wypracowanym przez operatorów środków norweskich, gdzie w komisjach mogą zasiadać osoby, których organizacje będą aplikowały do danego programu. Jednak przed każdą sytuacją, w której podejmuje się ważne decyzje dane osoby muszą złożyć deklarację o braku konfliktu interesów. W wyniku tego oświadczenia, kiedy trwa dyskusja na temat danych podmiotów, osoby, które zadeklarowały wobec tych podmiotów konflikt interesów zostają wyłączone z obrad. Pan Łukasz Gorczyński poparł wypowiedź Pani Agaty Stafiej-Bartosik. Pani Iwona Żukiert również zgodziła się z wypowiedzią członkini Rady jednocześnie stwierdzając, że może zaistnieć problem z naborem

kandydatów do poszczególnych programów. Przewodniczący Rady zapowiedział przyjrzenie się dokumentom wypracowanym przez operatorów środków norweskich i ewentualne dopasowanie ich do Komitetów Sterująco-Monitorujących w NIW. Następnie Pani Agata Stafiej-Bartosik zaproponowała dodanie do załącznika o oświadczeniu poparcia miejsca na jego uzasadnienie. Przewodniczący Rady poprosił NIW o wprowadzenie zmian.

Ze względu na ograniczenia czasowe nie wszystkie tematy zostały wyczerpane. W związku z tym Rada podjęła decyzję o kontynuowaniu posiedzenia 6 maja 2024 r.

W dniu 6 maja 2024 r. odbyła się kontynuacja zdalnego posiedzenia III kadencji Rady Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

W drugiej części posiedzenia udział wzięli:

1. Piotr Stec – Przewodniczący Rady NIW-CRSO;
2. Anna Czyżewska – Członkini Rady NIW-CRSO;
3. dr Ewa Gałka – Członkini Rady NIW-CRSO;
4. Łukasz Gorczyński – Członek Rady NIW-CRSO;
5. Daniel Prędkopowicz – Członek Rady NIW-CRSO;
6. Agata Stafiej-Bartosik – Członkini Rady NIW-CRSO;
7. Iwona Żukiert – Członkini Rady NIW-CRSO;
8. dr hab. Marek Rymsza – Członek Rady NIW-CRSO;
9. Marek Krawczyk – Członek Rady NIW-CRSO;
10. Paweł Szewczyk – Członek Rady NIW-CRSO;
11. Jan Grabkowski – Członek Rady NIW-CRSO;
12. Michał Braun – Dyrektor NIW-CRSO;
13. Andrzej Rybus-Tołłoczko – Zastępca Dyrektora NIW-CRSO;
14. Stefan Kołucki – Kierownik Biura Programów Horyzontalnych (BPH) w NIW-CRSO;
15. Oliwia Krawczyk – Pracownica NIW-CRSO.

Po podsumowaniu przez Pana Stefana Kołuckiego zmian w ogłoszeniu o naborze na członkinie i członków Komitetów Sterująco-Monitorujących Programów Instytutu Pan Piotr Stec poprosił Radę o ostatnie uwagi do ogłoszenia.

Pan Daniel Prędkopowicz stwierdził, że załączanie wypisu z KRS biorąc pod uwagę, że jest on dostępny online dla wszystkich jest niepraktyczne. Pani dr Ewa Gałka dodała, że miejsce na listę poparcia w załączniku nr 1 jest zbędne, skoro i tak należy dołączyć do zgłoszenia oświadczenia o poparciu kandydata. Kierownik BPH odpowiedział, że pełni to pomocniczą rolę zarówno dla oceniających, jak i dla zgłaszającego. Pan dr hab. Marek Rymsza zapytał kiedy mają rozpocząć prace nowo wybrane składy osobowe Komitetów Sterująco-Monitorujących. Warto byłoby zachować aktualne składy komitetów programów ROHiS, PIR i PROO z uwagi na fakt, iż do końca czerwca tego roku muszą one złożyć sprawozdanie częściowe, które mogłoby posłużyć jako dodatkowa wiedza dla przyszłych składów komitetów. Członek Rady zaproponował również, aby Komitet Sterująco-Monitorujący Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych na lata 2022-2033, mimo że Rada nie rekomenduje składu do niego mógł skorzystać z wiedzy kogoś z Prezydenckiej Rady ds. Społecznych, która współpracowała przy tworzeniu programu. Przewodniczący Rady powiedział, że dopóki nowe składy nie zostaną powołane obecne wciąż pracują. Jeżeli chodzi o rozpoczęcie prac nowo wybranych komitetów to zależy to od terminu nadsyłania zgłoszeń.

Pani dr Ewa Gałka zauważyła, że w regulaminie nie ma uwzględnionych wszystkich elementów, które zawiera załącznik do regulaminu, a dokładnie „doświadczenie w zasiadaniu w ciałach dialogu obywatelskiego, komitetach, komisjach itp.”. Aby zachować spójność warto byłoby wpisać to doświadczenie jako element wymogów zawartych w regulaminie. Pan Stefan Kołucki stwierdził, że jeżeli zostanie to dodane do ogłoszenia stanie się to wymogiem formalnym do spełnienia i osoby nieposiadające tego doświadczenia zostaną wykluczone. Dodał, że było to wpisane do załącznika jako dodatkowy walor w kontekście oceny merytorycznej zgłoszeń. Pani Iwona Żukiert zgodziła się z przedmówcą. Stosując taki zapis zamknie się drogę potencjalnym kandydatom. Pani dr Ewa Gałka wyjaśniła, że nie chodziło jej o wykluczenie, a o uspojnienie ogłoszenia i załączników. Pan Jan Grabkowski zgodził się z Panią Iwoną Żukiert i dodał, że wpisywanie w regulaminie konkretnych punktów powoduje konieczność ich interpretacji. Tego typu regulaminy powinny być otwarte i zawierać konkretnie to, co jest wymagane do oceny kandydata. Pan dr hab. Marek Rymsza stwierdził, że wymóg „doświadczenie w zasiadaniu w ciałach dialogu obywatelskiego, komitetach, komisjach itp.” ma pozytywną funkcję edukacyjną, ponieważ mówi o jakimś działaniu kandydata. W związku z rozbieżnością głosów Przewodniczący Rady przeprowadził głosowanie nad wprowadzeniem do regulaminu zapisu dotyczącego doświadczenia w zasiadaniu w ciałach dialogu obywatelskiego itp. W głosowaniu 7 osób było ZA, 4 PRZECIW. Zapis został wprowadzony. Rada wspólnie z NIW ustaliła, że termin nadsyłania zgłoszeń to 29 maja 2024 r.

Pan Piotr Stec poprosił o formalne głosowanie nad przyjęciem ogłoszenia o naborze do Komitetów Sterująco-Monitorujących. W głosowaniu 11 osób było ZA. Następnie Przewodniczący Rady zamknął punkt 5. agendy.

Ad 6.

Przewodniczący Rady zapowiedział kolejny punkt posiedzenia, czyli wyniki Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO na lata 2018–2030, edycja 2024.

Dyrektor Instytutu poinformował, że NIW opublikował wyniki konkursu PROO w Priorytetach 1, 3 i 4. W ostatnich dniach ogłoszony został nabór do Priorytetu 5 – Wsparcie doraźne. Pan Stefan Kołucki dodał, że w przypadku „dużych” PROO Instytut jest w trakcie dostosowywania budżetu wniosków do przyznanych kwot dotacji. Część organizacji wprowadziła już poprawki i jest na etapie generowania umów, które po podpisaniu przez obie strony pozwolą NIW na przekazanie środków na konta beneficjentów.

Od 30 kwietnia do 6 maja br. wpłynęło 35 wniosków o dofinansowanie w ramach wsparcia doraźnego, od zakupu traktorów czy laptopów przez uczestnictwo w wydarzeniach życia publicznego po członkostwo w organizacjach międzynarodowych. Kierownik BPH powiedział, że Instytut na bieżąco ocenia wpływające wnioski.

Pan Piotr Stec wspomniał o piśmie od pewnej organizacji, która przedstawiła swoje zastrzeżenia odnośnie ostatniej decyzji Rady, czyli, że rok po roku nie można aplikować o to samo dofinansowanie, w tym przypadku chodzi o uczestnictwo w międzynarodowych, europejskich sieciach i federacjach. Dotacja z PROO 5 pozwalała organizacji realizować swoje działania statutowe. Przewodniczący Rady dodał, że podmiot ten otrzymał również duży grant w ramach PROO, ale twierdzi, że nie jest w stanie wygospodarować środków na członkostwo międzynarodowe.

Pani Anna Czyżewska powiedziała, że bez środków z PROO 5 organizacja nie może uczestniczyć w obiegu i dyskusji o tym, jak wyglądają europejskie polityki ds. przeciwdziałania bezdomności. Organizacja co roku mogła aplikować o te środki, w międzyczasie dostała grant 3 letni w PROO, w którym nie uwzględniła składki członkowskiej. Członkini Rady zapytała czy w tym przypadku organizacja ta może wprowadzić zmianę, która uwzględni składkę członkowską. Warto szukać rozwiązań i rozmawiać o tym, jak wspierać NGO w takich działaniach.

Pan Stefan Kołucki odpowiedział, że Priorytet 5 jest poświęcony wsparciu doraźnemu udzielanemu w nagłych sytuacjach, wymagających interwencji. Jeżeli organizacja co roku potrzebuje finansowania na jakiś koszt to znaczy, że nie jest to nagła sytuacja wymagająca interwencji. Należy odpowiedzieć na pytanie czemu ma służyć Priorytet 5. Kierownik BPH dodał, że organizacja jak najbardziej może

wprowadzić zmiany w budżecie projektu w ramach PROO 1a, ale każda zmiana musi zostać odpowiednio uzasadniona i nie może daleko odbiegać od głównego tematu wniosku.

Pan dr hab. Marek Rymsza stwierdził, że specyfika tego programu polega na tym, że jest to wsparcie doraźne, do wyczerpania zasobów oraz, że dofinansowane wnioski nie są porównywalne. Potrzebna jest ścieżka, która każdej organizacji daje szansę na wsparcie w sytuacji nagłej i szczególnej. Problem polega na tym, że omawiana sytuacja nie jest doraźna, a stabilizująca. Wartością programów NIW jest to, że pozwalają one na pewne wydatki instytucjonalne. Organizacja wiedząc, że ma powtarzający się wydatek powinna go uwzględnić w budżecie w ramach większych dotacji jak np. PROO 1a. Przewodniczący Rady stwierdził, że być może powinien powstać dodatkowy priorytet pozwalający na finansowanie kosztów związanych z uczestnictwem np. w sieciach międzynarodowych. Dyrektor Instytutu powiedział, że jest to ważny temat wymagający intensywnych dyskusji i być może przydałoby się wprowadzić zmiany w uchwale Rady Ministrów, aby jasno doprecyzować na czym polega Priorytet 5 programu PROO. Pan Michał Braun zgodził się z potrzebą powstania programu, który dofinansowywałby stałe uczestnictwo polskich organizacji na arenie międzynarodowej.

Pani Agata Stafiej-Bartosik włączyła się do dyskusji mówiąc, że obecność polskich organizacji będących federacjami innych organizacji w ciałach międzynarodowych, a szczególnie europejskich jest bardzo ważna. Uczestnictwo organizacji w tych ciałach jest zadaniem strategicznym, więc powinno to zostać zaplanowane w budżecie, a nie potraktowane jako sytuacja nagła.

Pan Piotr Stec oznajmił, że poziom usieciowienia organizacji w samej Polsce jest bardzo niewielki, zwłaszcza w porównaniu z krajami Europy. Warto byłoby pomyśleć o stworzeniu priorytetu, który byłby przeznaczony na zwiększenie potencjału sektora pozarządowego w zakresie federalizacji i usieciowienia.

Ad 7.

Przewodniczący Rady przeszedł do kolejnego punktu agendy posiedzenia, czyli informacji Dyrektora Instytutu w sprawie planu, analizy i konsultacji nt. programów NIW-CRSO.

Pan Michał Braun powiedział, że Instytut zakończył ogłaszanie wszystkich konkursów. Maj będzie miesiącem rewizji programów, które następnie będą konsultowane publicznie. Analiza dokumentów programowych NIW wykazała wiele niespójności. We wrześniu br. Instytut planuje uaktualnienie regulaminów konkursów i konsultację ich z Radą NIW-CRSO. Ogłoszenie kolejnych edycji programów zaplanowane jest na jesień br.

Bardzo dużym problemem tegorocznych edycji był duży odstęp czasowy pomiędzy ogłoszeniem wyników, a podpisaniem umów, ze względu na to, że NIW czekał na środki z KPRM. Dyrektor Instytutu

wspomniał o spotkaniu w Ministerstwie Finansów, na którym omawiano możliwość podpisywania przez NIW umów na podstawie przyjęcia przez sejm ustawy budżetowej zanim środki zostaną przekazane przez KPRM. Jeżeli uda się formalnie ustalić ten proces to konkursy mogłyby być ogłoszone na jesieni, co pozwoliłoby organizacjom na szybsze otrzymanie dofinansowań i realizację projektów od początku nowego roku. Przewodniczący Rady dodał, że szybsze podpisywanie umów pozwoliłoby na szybszą kwalifikowalność wydatków poniesionych podczas realizacji zadań.

Pan Michał Braun powiedział, że obecność w Radzie NIW-CRSO przedstawiciela Ministerstwa Finansów może pomóc w rozwiązaniu problemów finansowych Instytutu i lepszej komunikacji pomiędzy NIW a Ministerstwem. Zwłaszcza, że w ostatnich miesiącach poprzedniej kadencji Rady nie było takiego reprezentanta. Dodał, że procedury w poszczególnych konkursach powinny być ze sobą tożsame.

Po wyłonieniu nowych składów Komitetów Sterująco-Monitorujących, które wezmą udział w konsultacjach poszczególnych programów NIW zwróci się do Przewodniczącej Komitetu ds. Pożytku Publicznego z pytaniem czy Instytut we współpracy z KRPM ma kontynuować formułę konsultacji programów jaka miała miejsce w przypadku programu w ramach Korpusu Solidarności.

Dyrektor Instytutu omówił plany co do ewaluacji programów NIW-CRSO i przekazał, że w najbliższym czasie planowana jest ewaluacja programów ROHiS i PROO. Zapowiedział również, że dokumenty będą konsultowane z Radą Instytutu.

W związku z brakiem pytań i uwag Przewodniczący Rady przeszedł do kolejnego punktu agendy.

Ad 8.

Pan Piotr Stec zaprosił Radę do dyskusji o sprawach różnych. Jako pierwsza głos zabrała Pani Agata Stafiej-Bartosik. Stwierdziła, że dobrze by było aby Rada rozmawiała również na tematy strategiczne i, że według niej oprócz ewaluacji programów ważna jest też rozmowa na temat tego, po co powstał Instytut i jaką ma on rolę. Warto poruszyć temat wsparcia organizacji, które w różny sposób pomagają osobom uchodzącym przed wojną w Ukrainie czy z Białorusi. Członkini Rady dodała, że chciałaby w gronie Rady rozmawiać również o przygotowaniu na sytuacje kryzysowe, które w wielu krajach rozpoczyna się od przygotowania społeczeństwa obywatelskiego i od bazy wolontariackiej. Pan Michał Braun zgodził się z wypowiedzią przedmówczyni. Powiedział, że NIW zastanowi się nad tym, czy nie stworzyć dodatkowego priorytetu w którymś z programów, który służyłby wsparciem dla organizacji pomagających uchodźcom.

Pan Daniel Prędkopowicz podziękował Pani Agacie Stafiej-Bartosik za propozycje tematów, które Rada mogłaby poruszyć i zgodził się z rozwiązaniem przedstawionym przez Dyrektora Instytutu. Członek

Rady zaproponował, aby podczas wydarzenia Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych NIW wspólnie z Radą spróbował przeprowadzić dyskusję na temat tego, po co istnieje Instytut i w jakim kierunku powinien podążać jako agencja rządowa, ale wspierająca sektor pozarządowy.

Pani dr Ewa Gałka zasugerowała, aby stworzyć plan pracy Rady NIW-CRSO, przynajmniej ze stałymi tematami, po to aby móc zbierać cenne opinie ze środowiska. Przewodniczący Rady poparł pomysł.

Pan dr hab. Marek Rymsza w nawiązaniu do wypowiedzi Pani Agaty Stafiej-Bartosik powiedział, że jest bardzo duża potrzeba wsparcia działań na rzecz ukraińskich uchodźców. W ramach akcji pomocowej w wielu miejscach, różnym organizacjom udało się wejść w pracę długofalową, która powinna być wspierana.

Pani Anna Czyżewska odniosła się do trwającego obecnie konkursu na Dyrektora Narodowego Instytutu Wolności. Rada może proponować różne rozwiązania dla NIW, wskazywać kierunki rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, ale nowy dyrektor bądź dyrektorka może mieć na to inny pomysł. Pan Piotr Stec powiedział, że to prawda, ale Rada odnosi się i będzie odnosić się do swoich uprawnień ustawowych. Zapowiedział, że niezależnie od tego kto zostanie dyrektorem bądź dyrektorką NIW-CRSO jako Przewodniczący Rady nie pozwoli na uszczuplenie uprawnień jej członkiń i członków. Pan Michał Braun stwierdził, że pomysły dyrektora wobec Instytutu są ważne, ale jeżeli chodzi o systemowe zmiany to jeszcze ważniejszy jest głos Pani Minister Agnieszki Buczyńskiej i Rady NIW. Należy pamiętać, że Instytut jest agencją wykonawczą Pani Minister.

Przewodniczący Rady omówił temat spotkania otwartego Rady NIW-CRSO i organizacji pozarządowych, które będzie miało miejsce 27 maja br. Następnie ustalono kolejne terminy posiedzeń.

Ad 9.

Po wyczerpaniu porządku obrad Przewodniczący Rady podziękował Dyrektorowi Instytutu oraz Członkom Rady za udział w posiedzeniu Rady NIW-CRSO III kadencji, po czym zamknął posiedzenie.

*Przewodniczący Rady Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego*

*Piotr Stec
/podpisano elektronicznie/*

Protokół sporządziła Oliwia Krawczyk.